

Svoboda - původ

Alkidamas (konec 5. stol. př. Kr.) prý – podle scholií k Aristotelově Rétorice (I, 13) – rozlišil zásadním způsobem původ svobody a původ otroctví. V případě svobody jde o dar boha; a je to dar, který dostávají všichni, a rozumí se tedy: každý jednotlivě. V případě otroctví jde naproti tomu o přírodu či přirozenost: nikdo není od přírody otrokem (= nikdo není svou přirozeností otrokem). – Bylo by zajisté zapotřebí se na udané místo podívat blíže; kontext by tu mohl ještě leccos podtrhnout či dodat. Zdá se však, že v onom rozlišení je doklad toho, že zdrojem svobody není příroda (ani přirozenost), nýbrž „bůh“, zatímco otroctví je vynález lidský (tedy nikoli přírodní ani přirozený stav či kvalita). Svoboda, jak se zdá, nemůže být chápána jako lidský výtvar nebo vynález, což znamená, že to nemůže být interpretováno ani tak, jako by tu „svobodou“ bylo míněno něco ve vztahu k POLIS. (Naproti tomu Aristotelés má za to, že POLIS je od přírody a že také člověk je od přírody tvorem politickým, což znamená, že se jako občan už rodí).

(Písek, 040331-1.)